

TEMPS ERA TEMPS

La universitat a Tortosa

Aquests dies s'han commemorat els deu anys de l'inici de les activitats acadèmiques de la Universitat Rovira i Virgili a Tortosa, que des de fa cinc anys estan instal·lades al magnífic Campus de Remolins. Òscar Meseguer, en un documentat treball, que va publicar L'EBRE de la setmana passada, ens ho recorda. Em permetran, però, que vagi més enllà i m'allunyi a cercar els antecedents universitaris tortosins.

Josep Bayerrí Raga

L'any 1645, el rei Felip IV instituïa en universitat els Reials Col·legis de Sant Domènec i Sant Jordi fundats pels dominics el 1528, que ja estaven reconeguts com a universitat catòlica per butlla del papa Climent VIII l'any 1600. S'impartien graus en arts, filosofia i teologia. La universitat tortosina va durar poc ja que el 1717 Felip V, arran la derrota de 1714, creava la universitat de Cervera i suprimia totes les universitats catalanes, com tantes altres coses. La de Barcelona fou restaurada el 1842, Lleida, Girona, Tarragona-Reus van recuperar-la el 1991; la de Vic, el 1997.

A Tortosa sempre li va quedar el neguit de recuperar estudis superiors i en part ho aconseguí des dels estaments eclesiàstics, però limitat a la formació sacerdotal, com el Seminari

Conciliar i el Col·legi Màxim dels Jesuïtes a Jesús amb les llicenciatures en filosofia i teologia. Entre 1904 i 1908, els mateixos jesuïtes crearien els centres científics a Roquetes: Observatori de l'Ebre en Ciències Físiques; Laboratori Químic i Laboratori Biològic; aquests dos darrers traslladats a Sarrià el 1916.

El 1948, al Col·legi Teresià, naixia l'escola de magisteri Enric d'Ossó; va funcionar durant 27 anys i més de 200 noies passaren per les aules per obtenir el títol de mestra de primària. L'escola no va poder assolir les exigències sobre els nous estudis de magisteri marcadats per la llei i tampoc va rebre l'ajut que esperava de les institucions locals; tancaria el setembre de 1975. El mateix 1975 es creava l'Escola Femenina d'ATS de l'Aliança a l'edifici que havia deixat lliure la Clínica, al carrer de la Llotja al centre de Tortosa; va funcionar solament quatre cursos.

El Col·legi de les Teresianes fou seu, entre 1948 i 1975, de l'escola de magisteri Enric d'Ossó, el primer centre modern d'estudis superiors.

Un any abans, pel mecenatge de l'empresari tortosí Josep Celma i l'ajut de Federico Mayor Zaragoza, sotssecretari d'Educació, Tortosa havia obtingut un dels primers centres regionals de la UNED que a, manca d'altres realitats tot i les seves especificitats, fou saludat com un gran èxit, com també anys després l'establiment d'un centre territorial de la UOC.

Però amb això no hi havia prou i el 1980 es creà una comissió integrada per la Cambra de Comerç i els col·le-

gis professionals tortosins que malda per obtenir estudis universitaris presencials en competència amb Tarragona que ja des de 1971 tenia una delegació de la Universitat de Barcelona. Aquesta comissió va elaborar un informe reclamant, entre altres centres, la ubicació a Tortosa de la Facultat de Veterinària de Catalunya, que també demanaven Lleida i Girona, i finalment s'ubicà a la UAB, a Bellaterra. També l'any 1982 es reuní amb Mayor Zaragoza, aleshores ja ministre.

Recordo que érem, entre d'altres, l'advocat David Domenech, el metge Josep Maria Alegret i jo mateix com a president dels aparelladors. Mayor va dir que tenia una proposta d'alt nivell per a Tortosa: un Institut Universitari d'Ecologia Marina; el projecte es feu realitat i, fins i tot, es publicà la disposició de creació al BOE, però, no va tirar endavant per la incompetència de les autoritats locals i el desinterès de la Universitat de Barcelona, que era qui l'havia d'aixoplugar. El que sí que es creà fou l'Escola d'Infermeria de l'Hospital Verge de la Cinta que es posa en marxa el 1983, amb la qual cosa Tortosa ja apareixia al mapa de centres universitaris presencials.

El 1991 nasqué la Universitat Rovira i Virgili; en una primera etapa, els seus responsables van centralitzar-la a Tarragona i Reus. Pensant que això podia succeir, malgrat les declaracions dels polítics, a Tortosa havia nascut, a més de la Universitat d'Estiu, la Fundació Universitària Dr. Manyà (1996), que impartiria en caràcter privat estudis d'Empresaris i Turisme, vuit anys després integrats al Campus Ebre de la URV. D'això, però, ja se'n parlava en el reportatge d'Òscar Meseguer la setmana passada. ■